

T.C.  
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI  
Çalışma Genel Müdürlüğü

SAYI : B.13.0.ÇGM.0.12.00.02-659(24) 12474  
KONU :

19 EKİM 2000

027109

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ  
BAŞKANLIĞINA

**İLGİ :** Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 12/10/2000 tarihli ve A.01.0. GNS.010.00.02-7/2628-6877/17360 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Dr. Esat ÖZ'ün tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılmasını istediği "Kamu Personelinin özlük haklarının, özellikle sendikal haklarının çağdaş normlara kavuşturulması, 22 Eylül 2000 tarihinde Bursa'da Kamu-Sen üyeleriyle yapılan görüşmelerde MHP milletvekilleri ile Başbakan Yardımcısı sayın Devlet BAHÇELİ'nin yaklaşımları hakkındaki beyanlar ve bir siyasi partinin milletvekilleri ve genel başkanı hakkında tarafıma atfen kamuoyuna yansıyan açıklamalar" konusundaki soru önergesi değerlendirilmiştir.

Bilindiği gibi, demokratik ve sosyal hukuk devleti olmanın en temel göstergelerinden biri örgütlenme özgürlüğüdür. Temel insan haklarından olan örgütlenme özgürlüğünün, sendikal hak olarak tüm çalışanlara ayrımsız bir biçimde tanınması gerekmektedir.

Türkiye'nin, kamu çalışanlarına örgütlenme hakkı tanınması bakımından çok geç kaldığı bir gerçektir.

Hatırlanacağı gibi, 1961 Anayasası kamu görevlilerine sendika kurma ve bunlara üye olma özgürlüğü tanımış, 1965 yılında çıkarılan Devlet Personeli Sendikaları Kanunu ile yetersiz bir düzeyde de olsa kamu görevlilerinin sendikalaşmasına imkan sağlanmıştır. Ancak, Anayasa'nın bu hükmü 22/09/1971 yılında 1488 sayılı kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

1982 Anayasası'nda ise, kamu görevlilerinin sendikal haklarını tanıyan ya da bu hakkı yasaklayan bir hüküm bulunmamasına karşın, konu 1995 Anayasa değişikliğine kadar tartışma düzeyinde kalmıştır. Bu arada onayladığımız "Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunmasına ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmesi ile de fiili bir durum yaratılarak kamu görevlilerinin kurmuş oldukları sendikal kuruluşlar faaliyetlerini sürdürmüşler, Başbakanlıkça çıkarılan genelgeler ile de bu faaliyetlere izin verilmiş örgütlenmenin engellenmemesi istenilmiştir.

1995 yılında yapılan Anayasa değişikliği çerçevesinde 53 üncü maddeye eklenen fıkra ile memurlar ve diğer kamu görevlilerinin sendika ve üst kuruluşlar kurmalarına izin verilmiş ve bunların idareyle toplu görüşme yapabilmeleri hükme bağlanmış, bunun usul ve yöntemlerinin de kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

Değişik tarihlerde işbaşında olan hükümetlerce kamu görevlileri ile ilgili kanun tasarıları hazırlanmış ise de bugüne kadar gerekli olan iç hukuk düzenlemesi yapılamamıştır.

Anayasanın 53 üncü maddesinde öngörülen düzenlemeler çerçevesinde hazırlanan ve bundan önceki Hükümet döneminde Hükümet tasarısı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilen Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Tasarısı Mart 1998 tarihinde Genel Kurul'da görüşülmeye başlanmış, ilk 23 maddesi kabul edilmiş, diğer maddeleri ise çoğunluk sağlanamadığı için görüşülememiştir.

1999 Nisan seçimlerinden sonra yeni yasama döneminin başlamasıyla birlikte söz konusu tasarı Meclis İç Tüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılmıştır. Ancak, kurulan koalisyon hükümeti, hükümsüz kalan söz konusu tasarının Hükümet tasarısı olarak görüşülmesini uygun bulmuştur.

Kamu görevlileri ile ilgili Kanun tasarısı Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nda kabul edilmiş, halen Bütçe ve Plan Komisyonu'nda görüşülmeyi beklemektedir. Çok yakın bir tarihte yasalaşması umut edilmektedir.

Görüleceği üzere, Kamu görevlilerinin sendikal haklarına ilişkin Kanun tasarısının Hükümetimizin kurulduğu andan itibaren öncelikli konuları olduğunda kuşku yoktur. Bakanlığımca hazırlanan Tasarı da Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemindedir. Komisyonların ve Genel Kurul gündemini belirleme hakkı da doğrudan bu organların yetkisinde olduğu bilinmelidir. Tasarının, gündemin ilk sırasına alınması yolundaki çabalar geçmişte sürdürülmüş, bugün de sürdürülecektir. Ancak unutulmamalıdır ki, Bakanlığımın bu çabaları Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin iradesinin üstünde görülmemelidir.

Türkiye Kamu-Sen “Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu” yöneticileri, görüşülmekte olan yasa tasarısının tarafımdan engellendiği yolundaki beyanlarını çeşitli ortamlarda ve değişik üsluplarda sık sık dile getirmişlerdir. Oysa ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe ve Plan Komisyonu’nda bulunan Tasarının görüşülmesi ve genel kurul gündemine alınması bu organların yetkisi içerisinde bulunmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı’nın gündem belirleme gibi bir yetkisi de söz konusu değildir.

Bursa’da 22 Eylül 2000 günü Kamu-Sen üyeleriyle yapılan görüşme bu çerçevede gerçekleşmiş ve üyelere Kamu-Sen’in kurucuları arasında olup da halen Milliyetçi Hareket Partisi içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi bulunan Milletvekillerinden ve bu partinin Sayın Genel Başkanı Devlet BAHÇELİ’den de destek istenmesi hatırlatılmıştır. Görüşmelerde, hiçbir şekilde ne bir siyasi parti ve ne de onun genel başkanı hedef alınarak maksatlı bir açıklama yapılmamıştır.

Umuyor ve bekliyorum ki bu yasama döneminde Kamu görevlilerinin sendikal haklarına kavuşması ve idareyle toplu görüşme yapabilmesi memurlarla birlikte bizi de mutlu edecektir.

Bakanlığımın amacı, yansız olarak toplum yaşamında emeğin yüceltilmesi, eşitliğin, adaletin ve dayanışmanın sağlanarak çalışma barışının tüm kesimlere yaygınlaştırılmasıdır.

Bilgilerinize arz ederim.

Yaşar OKUYAN  
BAKAN